

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

8 päivänä lokakuuta 2014*

Valtiontuki — Alumiini — Sopimuksessa myönnetty sähkön suosituimmuustariffi — Päätös, jossa tuki todetaan sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi — Sopimuksen irtisanominen — Tuomioistuimen välitoimena määräämä sopimuksen irtisanomisen vaikutusten lykkääminen — Uusi tuki

Asiassa T-542/11,

Alouminion AE, kotipaikka Maroussi (Kreikka), edustajinaan asianajajat G. Dellis, N. Korogiannakis, E. Chrysafis, D. Diakopoulos ja N. Keramidas,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään D. Triantafyllou ja É. Gippini Fournier, avustajanaan asianajaja V. Chatzopoulos,

vastaajana,

jota tukee

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), kotipaikka Ateena (Kreikka), edustajinaan asianajajat E. Bourtzalas, D. Waelbroeck, A. Oikonomou, E. Salaka ja C. Synodinos,

väliintulijana,

jossa vaaditaan kumoamaan valtiontuesta SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09), jota Kreikka on myöntänyt Alouminion tis Ellados A.E:lle, 13.7.2011 annettu komission päätös 2012/339/EU (EUVL 2012, L 166, s. 83),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Prek sekä tuomarit I. Labucka (esittelevä tuomari) ja V. Kreuschitz,

kirjaaja: hallintovirkamies S. Spyropoulos,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.6.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

tuomion

Asian tausta

- 1 Alouminion tis Ellados AE (jäljempänä AtE), jonka seuraaja kantaja, Alouminion AE, on alumiinin tuotannossa Kreikassa heinäkuusta 2007 lähtien, teki vuonna 1960 väliintulijana olevan julkisessa omistuksessa olevan sähköyhtiön, Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI):n, kanssa sopimuksen (jäljempänä sopimus), jonka mukaan AtE:hen sovellettiin sähkön suosituimmuustariffia (jäljempänä suosituimmuustariffi).
- 2 Sopimuksen 2 artiklan 3 kohdan eri versioissa määrättiin sopimuksen voimassaolon jatkumisesta viideksi vuodeksi kerrallaan, jollei jompikumpi sopimuspuolista irtisano sopimusta kahden vuoden irtisanomisajalla toiselle sopimuspuolelle osoitetulla, vastaanottotodistuksella varustetulla kirjatulla kirjeellä.
- 3 AtE:n Kreikan valtion kanssa tekemän ja vuoden 1969 asetuksella formalisoidun sopimuksen mukaan edellä mainitun sopimuksen, sellaisena kuin se oli muutettuna, oli tarkoitus päättyä 31.3.2006, jollei sen voimassaoloa jatkettu sen määräysten mukaisesti.
- 4 Euroopan yhteisöjen komissio katsoi riidanalaisesta tuesta yritykselle A[tE], tuki NN 83/91, 23.1.1992 tehdyssä päätöksessä SG (92) D/867, että suosituimmuustariffi ei ollut valtiontukea.
- 5 DEI ilmoitti helmikuussa 2004 AtE:lle irtisanovansa sopimuksen (jäljempänä irtisanominen) ja lakkasi maaliskuun 2006 lopusta lukien soveltamasta suosituimmuustariffia AtE:hen.
- 6 AtE riitautti irtisanomisen toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa.
- 7 Monomeles Protodikeio Athinon (yhden tuomarin kokoonpanossa toimiva Ateenan alioikeus, Kreikka) lykkäsi välitoimimenettelyssä 5.1.2007 antamallaan määräyksellä nro 80/2007 väliaikaisesti ja ex nunc irtisanomisen vaikutuksia pääasian ratkaisua odottaessa (jäljempänä ensimmäinen välitoimia koskeva määräys tai kyseinen toimenpide).
- 8 Ensimmäisessä välitoimia koskevassa määräyksessä Monomeles Protodikeio Athinon katsoi, että irtisanominen ei ollut pätevä sopimuksen sanamuodon ja sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella.
- 9 DEI riitautti ensimmäisen välitoimia koskevan määräyksen Polymeles Protodikeio Athinonissa (Ateenan alioikeus), joka hyväksyi välitoimimenettelyssä ex nunc DEI:n vaatimuksen maaliskuussa 2008 antamallaan määräyksellä nro 72/2008 (jäljempänä toinen välitoimia koskeva määräys).
- 10 Näin ollen DEI ei ole yhtäältä soveltanut suosituimmuustariffia irtisanomisen ja ensimmäisen välitoimia koskevan määräyksen välillä eikä myöskään toisesta välitoimia koskevasta määräyksestä lukien. Toisaalta ensimmäisen välitoimia koskevan määräyksen ja toisen välitoimia koskevan määräyksen välisenä aikana (jäljempänä kyseinen ajanjakso) AtE:hen ja myöhemmin kantajaan sovellettiin suosituimmuustariffia.
- 11 Heinäkuussa 2008 komissiolle tehtiin kanteluita, jotka koskivat kantajan hyväksi toteutetuiksi väitettyjä valtiontukitoimenpiteitä, jotka muodostuivat muun muassa suosituimmuustariffista.
- 12 Komissio ilmoitti Helleenien tasavallalle päätöksestään aloittaa SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely muun muassa suosituimmuustariffin osalta 27.1.2010 päivätyllä kirjeellä, jossa se kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa yhden kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta (jäljempänä menettelyn aloittamista koskeva päätös).

- 13 Menettelyn aloittamista koskeva päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 16.4.2010 (EUVL C 96, s. 7).
- 14 Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio ilmaisi epäilynsä siitä, oliko DEI:n AtE:ltä ja tämän jälkeen kantajalta laskuttama suosituimmustariffi kyseisenä ajanjaksona samantasoinen kuin muihin suuriin suurjännitesähkön teollisiin käyttäjiin sovellettu tariffi, koska suosituimmustariffin oli tarkoitus lakata maaliskuussa 2006 mutta sen voimassaoloa oli jatkettu ensimmäisellä välitoimia koskevalla määräyksellä.
- 15 Komissio sai Helleenien tasavallan huomautukset 31.3.2010.
- 16 Komissio sai kantajan huomautukset 12.5.2010, 3.3.2011 ja 4.5.2011 ja DEI:n huomautukset 17.5.2010. Komissio toimitti nämä huomautukset Helleenien tasavallalle, jolle annettiin mahdollisuus esittää huomautuksensa, minkä se teki 16.7.2010, 6.8.2010 ja 16.5.2011.
- 17 Komissio pyysi täydentäviä tietoja Kreikan viranomaisilta 1.12.2010. Helleenien tasavalta vastasi tähän pyyntöön 11.2.2011 päivätyllä kirjeellä.
- 18 Komissio sai kantajan muut huomautukset 31.5.2011 ja 4.7.2011.
- 19 Komissio antoi 13.7.2011 päätöksen 2012/339/EU valtioneusta SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09), jota Kreikka on myöntänyt AtE:lle ja Alouminionille (EUVL 2012, L 166, s. 83; jäljempänä riidanalainen päätös).
- 20 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa komissio päätti, että Helleenien tasavalta oli myöntänyt AtE:lle ja sen seuraajalle, kantajalle, 17,4 miljoonan euron suuruisen valtiontuen soveltamalla suosituimmustariffia kyseisenä ajanjaksona eli tammikuusta 2007 maaliskuuhun 2008 SEUT 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti.
- 21 Komissio päätti myös, että kyseinen tuki ei soveltunut sisämarkkinoille, ja velvoitti Helleenien tasavallan perimään sen takaisin kantajalta (ks. riidanalaisen päätöksen 1 artikla ja 2 artiklan 1 kohta).

Menettely ja asianosaisten vaatimukset

- 22 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.10.2011 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 23 Kantaja pyysi kanteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin hankkii työjärjestyksensä 65 artiklan d alakohdan mukaisena selvittämistoimena asiantuntijalausannon.
- 24 DEI pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.1.2012 toimittamallaan hakemuksella saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen komission vaatimuksia.
- 25 DEI:n väliintulohakemus hyväksyttiin unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtajan 27.3.2012 antamalla määräyksellä.
- 26 Väliintulija toimitti väliintulokirjelmänsä 11.6.2012.
- 27 Komissio ja kantaja esittivät kyseistä kirjelmää koskevat huomautuksensa 19.11.2012 ja 23.11.2012.
- 28 Kun unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin neljänteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi nyt käsiteltävä asia tämän vuoksi siirrettiin.

- 29 Työjärjestyksen 64 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla unionin yleinen tuomioistuin kehotti komissiota esittämään tiettyjä asiakirjoja. Komissio noudatti tätä kehotusta asetetussa määräajassa.
- 30 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- kumoaa riidanalaisen päätöksen
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 31 Komissio vaatii väliintulijan tukemana, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen kokonaisuudessaan
 - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

- 32 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi kymmeneen kanneperusteeseen, joilla riitautetaan ensinnäkin ja pääasiallisesti kyseisen toimenpiteen luokittelu uudeksi tueksi (ensimmäinen, toinen, kolmas ja neljäs kanneperuste), toiseksi ja toissijaisesti suosituimmustariffin luokittelu valtiontueksi (viides, kuudes, seitsemäs ja kahdeksas kanneperuste) ja kolmanneksi ja vielä toissijaisemmin velvollisuus periä kyseisestä toimenpiteestä aiheutuva uusi tuki takaisin (yhdeksäs ja kymmenes kanneperuste).
- 33 Aluksi on tutkittava ensimmäinen kanneperuste, joka koskee uuden tuen olemassaoloa koskevia virheitä.
- 34 Kyseisen toimenpiteen luokittelusta uudeksi tueksi komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä seuraavaa:
- ”8 A[tE] perustettiin vuonna 1960, ja Kreikan valtio antoi sille tiettyjä etuoikeuksia, kuten sähkön toimitus alennettuun hintaan. Nämä etuoikeudet vahvistetaan yhtiöjärjestyksessä, jonka ehtojen mukaisesti sähkön toimittaminen alennettuun hintaan päättyy maaliskuussa 2006, jos DEI vain ilmoittaa siitä A[tE:lle] kaksi vuotta aikaisemmin. DEI toimitti 26 päivänä helmikuuta 2006 (toisin sanoen enemmän kuin kaksi vuotta ennen etuoikeuden päättymistä) A[tE:lle] tällaisen ilmoituksen, minkä jälkeen se lopetti edullisemman [tariffin] soveltamisen maaliskuun 2006 lopussa.
- 9 Näin ollen maaliskuusta 2006 tammikuuhun 2007 A[tE] maksoi – – tavanomaisen hinnan.
- 10 A[tE] kuitenkin kanteli asiasta tuomioistuimelle, ja tammikuussa 2007 eräs ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti välitoimena edullisemman hinnan soveltamisesta kunnes asiassa annetaan tuomio. Tämän jälkeen DEI valitti sitä koskevasta päätöksestä, joka kumottiin maaliskuussa 2008 (tuomioistuimen päätös asiasta on vielä saamatta).
- 11 Käytännössä tuomioiden seurauksena oli se, että edullisemman hinnan soveltamista A[tE:hen ja tämän jälkeen kantajaan] jatkettiin uudelleen tammikuusta 2007 maaliskuuhun 2008. Kreikan viranomaisten toimittamien tietojen mukaisesti A[tE ja tämän jälkeen kantaja] maksoi[vat] kyseisellä ajanjaksolla 17,4 miljoonaa euroa – – tavallista hintaa vähemmän.
- –
- f) [Kyseinen toimenpide] on sääntöjenvastaista tukea

- 34 [Kantaja] väittää, että – – ensimmäisellä [välitoimia koskevalla määräyksellä] ei muuteta [sopimuksella sovittua] suosituimmuus[tariffia] merkittävästi – –. [Kantajan] mukaan sen vuoksi [ensimmäisellä välitoimia koskevalla määräyksellä] ei myönnetä uutta tukea [kantajalle], joten [suosituimmuustariffi] oli edelleen voimassa olevaa tukea.
- 35 Komissio ei voi hyväksyä [kantajan] väitettä. Edullisemman hinnan, joka merkitsee voimassa olevaa tukea, alkuperäisissä ehdoissa ennakoitiin, että tuki päättyisi maaliskuussa 2006 sillä edellytyksellä, että DEI ilmoittaa siitä ajoissa. Sillä hetkellä, kun tämä ehto täyttyi, voimassa oleva tuki lakkasi olemasta voimassa niin kuin edullisemman hinnan myöntämistä koskevissa alkuperäisissä ehdoissa edellytetään. Sen vuoksi sellainen sähkön myyminen alhaisempaan hintaan, joka täyttää valtion tuen määritelmän (kuten tässä) on aina uutta tukea siitä riippumatta, että sen ehdot voivat vastata aikaisemman voimassa olleen tuen ehtoja. [Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä todetaan selkeästi, että jos voimassa olevaa tukea jatketaan, se on uutta tukea ja siitä on ilmoitettava [tuomio 12.7.1973, komissio v. Saksa, 70/72, Kok., EU:C:1973:87, 14 kohta ja tuomio 11.9.2003, Belgia v. komissio, C-197/99 P, Kok., EU:C:2003:444, 109 kohta]. Näin on varsinkin silloin, kun aikaisemmin voimassa ollut mutta jo päättynyt tuki otetaan uudelleen käyttöön useita kuukausia myöhemmin.
- 36 Tästä uudesta tuesta ei ilmoitettu komissiolle SEUT-sopimuksen 108 artiklan mukaisesti, joten se on sääntöjenvastaista tukea.”
- 35 Kantajan mukaan riidanalaisessa päätöksessä tehtiin ilmeinen arviointivirhe siltä osin kuin ensinnäkin komissio katsoi siinä, että sopimus päättyi maaliskuussa 2006, koska sopimuksessa määrättiin myös sen voimassaolon jatkumisesta viideksi vuodeksi kerrallaan, jollei sitä irtisanota määräajassa ja tietyssä muodossa, joten sopimus ei automaattisesti päättynyt maaliskuussa 2006.
- 36 Irtisanominen oli kantajan mukaan kansallisen lainsäädännön, jossa asetetaan sähkön toimitusta koskeva velvollisuus, vastainen ja merkitsi määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä.
- 37 Toiseksi riidanalaisessa päätöksessä tehtiin kantajan mukaan ilmeinen arviointivirhe siltä osin kuin komissio katsoi, että ensimmäisellä välitoimia koskevalla määräyksellä jatkettiin suosituimmuustariffin voimassaoloa, koska kyseisellä määräyksellä ei lainkaan otettu ennalta kantaa pääasiaan ja koska sillä oli ainoastaan väliaikainen oikeusvoimavaikutus ja sen vaikutuksena oli pelkästään irtisanomisen vaikutusten lykkääminen ex nunc.
- 38 Kolmanneksi riidanalaisessa päätöksessä tehtiin kantajan mukaan ilmeinen arviointivirhe siltä osin kuin komissio katsoi, että ensimmäinen välitoimia koskeva määräys ”kumottiin” toisella välitoimia koskevalla määräyksellä, koska kansallisen prosessioikeuden mukaan ensimmäinen välitoimia koskeva määräys ”peruutettiin” toisella välitoimia koskevalla määräyksellä eli ilman taannehtivia vaikutuksia.
- 39 Neljänneksi riidanalaisessa päätöksessä tehtiin kantajan mukaan ilmeinen arviointivirhe siltä osin kuin komissio katsoi, että kyseinen toimenpide toteutettiin ”samankaltaisen” oikeudellisen järjestelmän nojalla kuin voimassa oleva tuki, vaikka kyseisessä toimenpiteessä pidettiin suosituimmuustariffi ennallaan, joten kyseinen toimenpide ei voinut olla uusi tuki.
- 40 Komissio puolestaan väittää, että se vahvisti riidanalaisessa päätöksessä, että ensimmäinen välitoimia koskeva määräys merkitsi uutta tukea, joka oli ilmoitettava komissiolle sillä uhalla, että se oli muutoin sääntöjenvastainen.
- 41 Näin ollen ensinnäkin sopimus päättyi sen sanamuodon mukaisesti tosiasiallisesti maaliskuussa 2006, toisin kuin ilmenee ensimmäisestä välitoimia koskevasta määräyksestä, jossa tulkittiin sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä virheellisesti.

- 42 Toiseksi ensimmäinen väli-toimia koskeva määräys oli tosin väliaikainen ja tässä tapauksessa tosiasiallisesti ajallisesti rajoitettu toimenpide, mutta se loi oikeuksia ex nunc -vaikutuksin, joten se oli uusi toimenpide.
- 43 Kolmanneksi komissio myöntää, että suosituimmustariffin laskentatapa ei ole muuttunut, mutta esittää useita väitteitä osoittaakseen, että kyse on uudesta tuesta, eli ensinnäkin sen, että tuen oikeudellisesta ja sopimuksellisesta perustasta on päätetty tuomioistuimessa, toiseksi sen, että tuen aineellinen perusta ei enää seuraa osapuolten välisestä sopimuksesta vaan tuensaajajäryitys määrää siitä yksipuolisesti ja välillisesti (epäsuorasti) riita-asian kautta valtiota kohtaan, kolmanneksi sen, että yleistä etua koskevat perusteet, jotka olivat olemassa vuonna 1960, eivät ole enää olemassa ja kyse on ainoastaan tuensaajajärytyksen kannattavuudesta, ja neljänneksi sen, että tuen voimassaoloajasta ei ole varmuutta ja tuen voimassaoloajalla ei ole missään tapauksessa yhteyttä sopimuksen alkuperäistä voimassaoloaikaa vahvistettaessa käytettyyn taloudelliseen logiikkaan.
- 44 Tästä seuraa oikeuskäytännön valossa, että ensimmäinen väli-toimia koskeva määräys oli toimenpide, jossa oli kyse uudesta tuesta, koska sillä jatkettiin suosituimmustariffin voimassaoloa.
- 45 Väliintulokirjelmässään väliintulija vetoaa erilaisiin seikkoihin komission väitteiden tueksi.
- 46 Se väittää yhtäältä, että – toisin kuin kantaja väittää – sopimuksen sanamuoto mahdollisti sen, että se saattoi irtisanoa sopimuksen 31.3.2006 lukien, kuten toisesta väli-toimia koskevasta määräyksestä ilmenee, ja viimeksi mainitusta määräyksestä on tullut lopullinen siltä osin kuin kyse on väliaikaisen oikeussuojan myöntämisestä.
- 47 Toisaalta komissio katsoi perustellusti, että kyseisellä toimenpiteellä jatkettiin voimassa olevaa tukea, joten kyseisellä toimenpiteellä myönnettiin uusi tuki.
- 48 Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa aluksi yhtäältä, että SEUT 108 artiklan 3 kohdan nojalla uutta tukea koskevista suunnitelmista on ilmoitettava komissiolle ennen niiden toteuttamista ja että ilman komission hyväksyntää myönnettyt uudet tuet ovat sääntöjenvastaisia.
- 49 Toisaalta [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 1 artiklan c ja b alakohdan mukaan uudella tuella tarkoitetaan ”kaikkia tukia, eli tukiohjelmiä ja yksittäisiä tukia, jotka eivät ole voimassa olevaa tukea, mukaan lukien voimassa olevan tuen muutokset” ja voimassa olevalla tuella tarkoitetaan ”hyväksytyjä tukia eli tukiohjelmiä ja yksittäisiä tukia, jotka komissio tai [Euroopan unionin] neuvosto on hyväksynyt”.
- 50 Uusina tukina on näin ollen pidettävä perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen toteutettuja toimenpiteitä, joilla aiotaan myöntää tai muuttaa tukia, ja on täsmennetty, että muutokset voivat koskea voimassa olevia tukia (tuomio 20.5.2010, Todaro Nunziatina & C., C-138/09, Kok., EU:C:2010:291, 46 kohta).
- 51 Käsiteltävässä asiassa komissio myönsi riidanalaisen päätöksen 35 perustelukappaleessa, että suosituimmustariffi, josta sovittiin vuonna 1960 – eli paljon ennen Helleenien tasavallan liittymistä Euroopan yhteisöihin – tehdyllä sopimuksella, oli ollut voimassa oleva tuki ainakin siihen saakka, kunnes kyseinen toimenpide toteutettiin, eli ennen ensimmäisen väli-toimia koskevan määräyksen antamista.
- 52 Komissio katsoi sen sijaan samassa riidanalaisen päätöksen 35 perustelukappaleessa, että kyseisellä toimenpiteellä jatkettiin voimassa olevan tuen voimassaoloa siten, että sillä muutettiin sopimuksen voimassaoloaikaa ja näin ollen suosituimmustariffista muodostuvan etuoikeuden voimassaoloaikaa.

- 53 Oikeuskäytännöstä tosin ilmenee, että voimassa olevan tuen voimassaolon jatkamisella luodaan uusi tuki, joka on tuesta, jonka voimassaoloa on jatkettu, erillinen, ja että voimassa olevan tuen voimassaoloajan muuttamista on pidettävä uutena tukena (ks. vastaavasti tuomio 4.12.2013, komissio v. neuvosto, C-111/10, Kok., EU:C:2013:785, 58 kohta; tuomio 4.12.2013, komissio v. neuvosto, C-121/10, Kok., EU:C:2013:784, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 6.3.2002, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, T-127/99, T-129/99 ja T-148/99, Kok., EU:T:2002:59, 175 kohta).
- 54 Oikeuskäytännössä on kuitenkin katsottu myös, että SEUT 108 artiklan 1 ja 3 kohtaa sovellettaessa uuden tuen ilmenemistä tai voimassa olevan tuen muuttamista on arvioitava niiden säännösten perusteella, joissa siitä säädetään, ja näiden säännösten yksityiskohtien ja niiden rajojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 9.8.1994, Namur-Les assurances du crédit, C-44/93, EU:C:1994:311, 28 kohta). Näin ollen ainoastaan siinä tapauksessa, että muutos vaikuttaa alkuperäisen tukijärjestelmän olennaiseen sisältöön, alkuperäinen järjestelmä muuttuu uudeksi tukijärjestelmäksi (ks. vastaavasti tuomio Todaro Nunziatina & C., EU:C:2010:291, 46 ja 47 kohta).
- 55 Käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että ensimmäisellä välitoimia koskevalla määräyksellä lykättiin sopimuksen, jonka nojalla suosituimmustariffi myönnettiin, irtisanomisen vaikutuksia, joten ensimmäisellä välitoimia koskevalla määräyksellä pidettiin tosiasiallisesti suosituimmustariffi väliaikaisesti voimassa kyseisenä ajanjaksona. On kuitenkin todettava, että tämän välitoimista päättävän tuomioistuimen toimen tarkoituksena tai vaikutuksena ei ollut voimassa olevan tuen olennaisen sisällön muuttuminen. Kyseisellä toimella ei nimittäin muutettu suosituimmustariffia koskevia sopimusmääräyksiä tai säännöksiä eikä kyseistä tariffia koskevia yksityiskohtia tai rajoja vaan siinä ainoastaan arvioitiin sopimuksen irtisanomisen sääntöjenmukaisuutta.
- 56 Näin ollen välitoimista päättävä tuomioistuin tyytyi sen sijaan, että se olisi myöntänyt uutta tukea – kuten komissio on todennut –, ratkaisemaan väliaikaisesti sen käsiteltävänä olleen asian, joka koski sitä, oliko sopimus, josta suosituimmustariffi sai alkunsa, lakannut tuottamasta vaikutuksia. Tästä seuraa välttämättä, että sopimuksen irtisanomisen lykkäämistä ensimmäisen välitoimia koskevan määräyksen seurauksena ei ole pidettävä voimassa olevasta tuesta erillisenä uutena etuna.
- 57 Näin ollen ensimmäisen välitoimia koskevan määräyksen ei voida katsoa merkitsevän SEUT 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tuen myöntämistä tai muuttamista.
- 58 Jos hyväksyttäisiin päinvastainen näkemys, kansallinen tuomioistuin, joka – kuten käsiteltävässä asiassa – käsittelee sopimusta koskevaa asiaa välitoimimenettelyssä, olisi tosiasiallisesti ja oikeudellisesti velvollinen ilmoittamaan komissiolle ja asettamaan sen ennakkovalvontaan uusien tukien tai tukien, jotka on myönnetty voimassa olevan tuen saajana olevalle yritykselle, varsinaisten muutosten lisäksi kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka vaikuttavat kyseisen sopimuksen tulkintaan ja täytäntöönpanoon ja jotka voivat vaikuttaa sisämarkkinoiden toimintaan, kilpailuun tai pelkästään tukien, jotka ovat periaatteeltaan voimassaolevia, tosiasialliseen keston tietyinä ajanjaksona, vaikka komissio ei olisi tehnyt mitään hyväksymispäätöstä tai päätöstä tuen soveltumattomuudesta sisämarkkinoille.
- 59 Näin ollen on katsottava, että komissio on menetellyt lainvastaisesti riidanalaista päätöstä tehdessään, kun se on luokitellut kyseisen toimenpiteen uudeksi tueksi.
- 60 Komission ja väliintulijan unionin yleiselle tuomioistuimelle toimittamissaan kirjelmissä esittämät väitteet eivät voi kyseenalaistaa tätä päätelmää.
- 61 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi nimittäin ensinnäkin tuomiossa Diputación Foral de Álava ym. v. komissio (EU:T:2002:59), että vaikka kyseiset edut olivat ainoastaan voimassa olevana tukena pidettävän toimenpiteen jatke, tukea oli kuitenkin pidettävä myös uutena tukena sen vuoksi, että kyseessä olevan tuen voimassaoloaika oli muutettu.

- 62 Samoin unionin yleinen tuomioistuin katsoi 1.7.2010 antamassaan tuomiossa Italia v. komissio (T-53/08, Kok., EU:T:2010:267), joka koski yritystä koskevan suosituimmustariffin soveltamisajan jatkamisia, että kyseiset soveltamisajan jatkamiset merkitsivät ”uutta” tukea.
- 63 Unionin yleinen tuomioistuin päätyi tällaisiin arvioihin kuitenkin vain sen vuoksi, että kyseiset soveltamisajan jatkamiset eivät olleet tapahtuneet automaattisesti vaan olivat vaatineet lainsäädäntötoimia alun perin vahvistetun edun muuttamiseksi (tuomio Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, EU:T:2002:59, 11–20 kohta ja tuomio Italia v. komissio, EU:T:2010:267, 70 kohta).
- 64 On kuitenkin todettava, että käsiteltävässä asiassa millään lainsäädäntötoimella ei ole muutettu suosituimmustariffia ja että ensimmäisellä välimielillä koskevalla määräyksellä ei ole muutettu millään tavalla alkuperäistä kansallista oikeudellista kehystä.
- 65 Seuraavaksi on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin tosin katsoi 20.9.2011 antamassaan tuomiossa Regione autonoma della Sardegna v. komissio (T-394/08, T-408/08, T-453/08 ja T-454/08, Kok., EU:T:2011:493), että tukia, jotka oli myönnetty hyväksymispäätöksessä hyväksytystä ohjelmasta olennaisesti poikkeavalla oikeudellisella perustalla, oli pidettävä uusina tukina.
- 66 On kuitenkin niin, että viimeksi mainitussa asiassa komissio oli yhtäältä hyväksynyt alkuperäisen tuen ja uusi tuki oli toisaalta myönnetty uudella sääntelytoimella, joka oli komission hyväksymispäätöksen vastainen (tuomio Regione autonoma della Sardegna v. komissio, EU:T:2011:493, 175–177 kohta).
- 67 Käsiteltävässä asiassa ei voida vakavasti riitauttaa sitä, että kyseisen toimenpiteen tarkoituksena ei ollut suosituimmustariffia koskevan oikeudellisen kehyksen muuttaminen komission päätöksessä hyväksytyyn oikeudelliseen kehykseen nähden, riippumatta siitä, mikä merkitys 23.1.1992 tehdyllä päätöksellä (ks. edellä 4 kohta), joka ei koske voimassa olevaa tukea sen takia, että komissio on hyväksynyt sen, vaan sen takia, että se on myönnetty ennen perustamissopimuksen voimaantuloa, on käsiteltävässä asiassa.
- 68 Lopuksi on todettava, ettei ole ainoastaan niin, että tuen oikeudellisesta ja sopimuksellisesta perustasta ei ole käsiteltävässä asiassa päätetty tuomioistuimessa ensimmäisen välimielillä koskevan määräyksen seurauksena, vaan tuen oikeudellisena ja sopimuksellisena perustana on pysynyt sopimus ja merkityksellinen kansallinen lainsäädäntö, sellaisena kuin se on tulkittuna väliaikaisesti ensimmäisessä välimielillä koskevassa määräyksessä, riippumatta sopimusta tehtäessä olemassa ollut taloudellista tilannetta ja irtisanomisen mahdollisuutta ja sääntöjenmukaisuutta koskevista kysymyksistä, joista ei ollut riidanalaisen päätöksen tekohetkellä annettu pääasiaratkaisua.
- 69 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä ja riidanalainen päätös on kumottava, eikä muista kanneperusteista eikä kantajan selvittämistoimea koskevasta pyynnöstä ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

- 70 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti.
- 71 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan perusteella väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Valtiontuesta SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09), jota Kreikka on myöntänyt Alouminion tis Ellados A.E:lle, 13.7.2011 annettu komission päätös 2012/339/EU kumotaan.**
- 2) **Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Alouminion AE:n oikeudenkäyntikulut.**
- 3) **Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI) vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Prek

Labucka

Kreuschitz

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä lokakuuta 2014.

Allekirjoitukset